

ARIKETAK.4 GAIA: ZATIGARRITASUNA

Ariketa 1. Izan bitez a eta b bi zenbaki osoak elkarrekiko lehenak. Frogatu ondoko baieztapenak:

- (i) baldin eta $d \mid b$, orduan $\text{zkh}(a, d) = 1$,
- (ii) $\text{zkh}(ac, b) = \text{zkh}(c, b)$, eta erabili emaitza hori ondokoa kalkulatzeko: $\text{zkh}(5000, 31768)$,
- (iii) kalkulatu a zenbaki oso bat, non $\text{zkh}(4, a) = 2$ eta $\text{mkt}(8, a) = 56$ diren.

Ariketa 2. (i) Baldin eta $a = bq + r$ bada, $a, q, r \in \mathbb{Z}$, $b \in \mathbb{N}$, $0 \leq r < b$ izanik, frogatu $\text{zkh}(a, b) = \text{zkh}(b, r)$ dela.

- (ii) Aurrekoa erabiliz, kalkulatu $\text{zkh}(102, 44)$, eta aurkitu $44x + 102y = 2$ ekuazioaren $(x, y) \in \mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$ soluzioaren bat.

Ariketa 3. Kalkulatu ondoko zenbakien faktORIZAZIOA: 120497 eta 111111.

Ariketa 4. Aurkitu a eta b zenbaki oso positibo guztiak, non $\text{zkh}(a, b) = 12$ eta $\text{mkt}(a, b) = 504$ diren.

Ariketa 5. Frogatu edozein zenbaki bakoitia, $4k + 1$ edo $4k - 1$ motatakoa dela.

Ariketa 6. Izan bedi $p > 3$ zenbaki lehen bat. Frogatu:

- (i) p , $6q + 1$ edo $6q + 5$ motatakoa dela,
- (ii) $p^2 + 2$ ez dela zenbaki lehena.

Ariketa 7. Kasu bakoitzean, kalkulatu $\text{zkh}(a, b)$ zatitzaile komunetako handiena eta deskonposatu $x_0a + y_0b$ moduan.

- (i) $a = 1710$ eta $b = 126$
- (ii) $a = 459$ eta $b = 6933$

Ariketa 8. Baldin eta n zenbaki arrunta bada, frogatu $\sqrt{n}$ zenbaki arrazionala dela baldin eta soilik baldin n karratu perfektua bada, hau da, $n = a^2$ bada, a zenbaki osoren batentzat.

Ariketa 9. Izan bedi a zenbaki osoa. Aztertu ondoko baieztapenak egia edo gezurra diren:

- (i) $2 \mid a(a + 1)$ eta $6 \mid a(a + 1)(a + 2)$;
- (ii) $2 \mid a(2a^2 + 7)$.

Ariketa 10. Baldin eta n eta m bi zenbaki osoak eta positiboak elkarrekiko lehenak badira, eta nm , zenbaki osoren baten k -garren berredura bada, frogatu n eta baita ere m zenbaki oso batzuen k -garren berredurak direla.

Ariketa 11. Eratostenes-en Kriba erabiliz, eraiki 200 baino haundiagoak eta 500 baino txikiagoak diren zenbaki lehenen zerrenda.

Ariketa 12. Bi zenbaki osoak eta positiboak, n eta m , **zenbaki lagunak** direla esaten da, baldin eta zenbaki horien batura, bakoitzaren zatitzaile positibo guztien batura bada. Frogatu ondoko bi zenbakien bikoteak lagunak direla: $\{220, 284\}$ eta $\{17296, 18416\}$.